

НИЧКАЛЮК

Віталій Григорович

здобувач Національної наукової
сільськогосподарської бібліотеки

НААН

upravliyanaan@ukr.net

(м. Київ)

**НАУКОВО-ОРГАНІЗАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ АКАДЕМІКА
К. Г. ВОБЛОГО У КОНТЕКСТІ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ
УКРАЇНСЬКОЇ АКАДЕМІЇ НАУК (ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
АКАДЕМІЇ НАУК)**

Методом історико-наукового аналізу розглянуто малодосліджену сторінку творчої біографії Костянтина Григоровича Воблого (1876–1947) – одного з фундаторів цукрово-бурякової промисловості та кооперації, вченого економіко-географічної науки, організатора галузевого науково дослідництва. Проаналізовано науково-організаційну діяльність вченого в Українській академії наук (з 1921 р. Всеукраїнська академія наук). Визначено роль К. Г. Воблого на посаді Віце-Президента ВУАН, можна стверджувати, що йому належать дієві рішення з розробки статуту академічної установи, ведення засідань Президії ВУАН. А також доведено науковий внесок академіка К. Г. Воблого у становлення структурних одиниць академії: кафедри торгівлі та промисловості соціально-економічного відділу, правління академії від цього відділу, постійної комісії для вивчення природних багатств України при фізико-математичному відділі, Інституту з вивчення економічної кон'юнктури та народного господарства України, Президії товариства економістів. З'ясовано, що вченому належать наукові розробки з проблем економіки, зокрема розвитку промисловості Польщі та України.

Ключові слова: К. Г. Воблий, Українська академія наук, економіка, соціально-економічний відділ, комісія, інститут.

SCIENTIFIC AND ORGANIZATIONAL ACTIVITY OF ACADEMICIAN K. G. VOBLIY IN THE CONTEXT OF THE ESTABLISHMENT AND DEVELOPMENT OF THE UKRAINIAN ACADEMY OF SCIENCES (ALL- UKRAINIAN ACADEMY OF SCIENCES)

The method of historical and scientific analysis considered the poorly researched page of the creative biography of Konstantin Grigorovich Vobliy (1876 – 1947) – one the founders of sugar beet industry and cooperation, a scientist economic-geographical science, the organizer of branch scientific research. The scientific-organizational activity of a scientist in the Ukrainian Academy of Sciences (since 1921, the All-Ukrainian Academy of Sciences) has been analyzed. The role of K. G. Vobliy as Vice President of UAS has been determined, it can be argued that he owns effective decisions on scientific and organizational activities: the development of the charter of an academic institution, the holding of meetings of the Presidium of the UAS. The academic contribution of Academician K. G. Vobliy in various structural units of the Academy was also proved: the head of the department of trade and industry of the social and economic department, a member of the board of the Academy from this department, a member of the standing committee for the study of natural resources of Ukraine at the department of physics and mathematics, the director of the institute on the study of economic conditions and national economy of Ukraine, chairman of the Presidium of the society of economists. It was found out that the scientist includes research on the problems of economy, the development of industry in Poland and Ukraine.

Key words: *K. G. Vobliy, Ukrainian Academy of Sciences, economics, socio-economic department, commission, institute.*

НАУЧНО-ОРГАНИЗАЦИОННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ АКАДЕМИКА К. Г. ВОБЛОГО В КОНТЕКСТЕ СТАНОВЛЕНИЯ И РАЗВИТИЯ УКРАИНСЬКОЙ АКАДЕМИИ НАУК (ВСЕУКРАИНСЬКОЙ АКАДЕМИИ НАУК)

Методом историко-научного анализа рассмотрена малоисследованная страница творческой биографии Константина Григорьевича Воблого (1876–1947) – одного из основателей сахарно-свекольной промышленности и кооперации, учёного экономико-географической науки, организатора отраслевых научных исследований. Проанализирована научно-организационная деятельность учёного в Украинской академии наук (с 1921 г. Всеукраинская академия наук). Определена роль К. Г. Воблого в должности Вице-Президента ВУАН, можно утверждать, что ему принадлежат действенные решения касательно научно-организационной деятельности: разработка устава академического учреждения, ведения заседаний Президиума ВУАН. А также доказан научный вклад академика К. Г. Воблого в становление структурных

единиц академии: кафедры торговли и промышленности социально-экономического отдела, правления академии от этого отдела, постоянной комиссии для изучения естественных богатств Украины при физико-математическом отделе, Института по изучению экономической конъюнктуры и народного хозяйства Украины, Президиума общества экономистов. Выяснено, что учёному принадлежат исследования касательно проблем экономики, в частности развития промышленности Польши и Украины.

Ключевые слова: *К. Г. Воблый, Украинская академия наук, экономика, социально-экономический отдел, комиссия, институт.*

Еволюційний поступ будь-якої держави безпосередньо залежить від науково-освітнього забезпечення. Першою науковою організацією академічного типу в період становлення державності стала Українська академія наук (1918 р.), яка успішно виконувала і продовжує здійснювати координуючу функцію з розвитку основних галузей вітчизняної науки. У наступному році Національній академії наук України виповнюється 100 років. За своє столітнє існування вона пережила багато реорганізацій, але незважаючи на це, головним завданням установи завжди було сприяння розвитку вітчизняної науки в цілому та окремих галузей наукових досліджень.

До імен, які творили історію становлення та розвитку Національної академії наук України, правомірно зарахувати академіка Костянтина Григоровича Воблого – вченого економіко-географічної науки, фундатора цукрово-бурякової кооперації, організатора галузевого дослідництва. Окремі аспекти діяльності вченого висвітлено в наукових публікаціях М. Кикоть [1], М. В. Шевченко [2], Н. Й. Романюк [3] та інших. Однак у зазначених працях учені не ставили за мету розкрити науково-організаційну діяльність К. Г. Воблого під час роботи в Українській академії наук. Зважаючи на це, автор ставив за мету комплексно висвітлити цей доробок вченого. Методологічною основою дослідження слугували загальнонаукові принципи історичної достовірності, наукової об'єктивності, комплексності джерел, методів аналізу та синтезу, проблемно-хронологічного та джерелознавчого аналізу.

Структура Української академії наук, з початку її заснування, складалася з трьох відділів: історико-філологічного, математично-природничого та соціально-економічного. На чолі кожного відділу стояли дійсні академіки, що очолювали комісії та структурні одиниці відділів.

Окремого комплексного аналізу заслуговує діяльність соціально-економічного відділу, в якому працював К. Г. Воблий. Доцільно відмітити, що його очільником з початку заснування був академік М. І. Туган-Барановський, після смерті останнього, головою обрали академіка Ф. В. Тарановського. [4, с. 234].

У 1919 р. структура відділу значно розширилася, поповнившись інституціями: комісією для вивчення звичаєвого права України, постійною комісією для вивчення західно-руського й українського права, Інститутом для вивчення економічної кон'юнктури та народного господарства України, постійною комісією для вивчення соціального питання, комісією для дослідів над бюджетами, Демографічним інститутом, правничо-термінологічною комісією, комісією з присудження премій, «Записками соціально-економічного відділу Української академії наук». Загалом науково-дослідна робота відділу спрямовувалась на вивчення: соціології, народного господарства України, історії західно-руського та українського права, а також звичаєвого права України.

Доречно зауважити, що 17 травня 1919 р. К. Г. Воблого обрали дійсним академіком Української академії наук по кафедрі економіки торгівлі й промисловості, а також головою комісії по вивченню народного господарства України. [5, арк. 92].

Важливе значення, з наукового огляду, мав Інститут для вивчення економічної кон'юнктури та народного господарства України, який було створено 5 грудня 1918 р. за ініціативою академіка М. І. Тугана-Барановського, який був його першим директором. Із середини січня 1919 р. у зв'язку з його виїздом за кордон, Інститут тимчасово очолив М. В. Птуха, а з 22 травня 1919 р. його директором став академік К. Г. Воблий. Восени 1919 р., після

від'їзду академіка К. Г. Воблого з Києва, директором був обраний академік М. Р. Орженцький. Перший склад співробітників Інституту був такий: академік М. І. Туган-Барановський (директор), академік К. Г. Воблий, С. П. Тимошенко (керуючий справами), В. В. Полянський (помічник керуючого справами); наукові співробітники – М. С. Голубєв, О. М. Горешкевич, В. М. Сперанський, С. М. Шульжєвич, співробітники – Г. З. Разовський, Кушнеренко, Новиков, Несмій.

Співробітники Інституту чітко визначилися з проблематикою, яку розробляли. Вона стосувалася вивчення історії народного господарства України, зокрема кам'яновугільної промисловості Донбасу, капіталістичної оренди на Правобережній Україні, історії чиншового володіння; збирання статистичного та архівного матеріалу щодо розвитку цукрової промисловості України, підготовці бібліографічного покажчика праць М. І. Тугана-Барановського.

Не можливо перебільшити внесок академіка К. Г. Воблого, не лише як очільника інституту, але й організатора, адже за його ініціативою та керівництвом було здійснено збирання статистичного та архівного матеріалу з історії цукрової промисловості України, а також законів про цукрову промисловість з «Полного собрания законов» [4, с. 236].

Щоправда у 1920 р. в Інституті здійснювалися спроби організувати роботу щодо вивчення світової економічної кон'юнктури довоєнного періоду (до 1914 р.). Однак через брак коштів у 1921 р. Інститут припинив свою діяльність. Розробкою його тематики з 1925 р. продовжив займатися семінар для вивчення народного господарства при соціально-економічному відділі ВУАН, а з квітня 1927 р. – комісія для вивчення народного господарства України, до складу якої входили: академік К. Г. Воблий (голова), професор Г. О. Кривченко (заступник голови), О. А. Плевако (секретар), члени комісії – Л. М. Бобир-Бухановський, О. М. Лапоногів, Н. С. Серєда, професор Є. Д. Сташєвський, В. О. Шпанбок (Харків), професор А. І. Ярошевич, а з

вересня 1927 р. – Я. С. Диманштейн (Харків), професор П. І. Фомін (Харків) та професор І. Л. Язмін (Москва) [6, с. 513].

У 1921 р. головою соціально-економічного відділу ВУАН був академік О. І. Левицький, а під час відрядження його на Полтавщину головував академік Р. М. Орженцький. Секретарем був академік М. В. Птуха. Дійсних членів-академіків було 5: О. І. Левицький, Р. М. Орженцький, М. П. Василенко, К. Г. Воблий і М. В. Птуха. Крім того, у засіданнях відділу брав участь керівник комісії по вивченню народного права, професор В. І. Синайський.

Доцільно зауважити, що при відділі діяли: товариство економістів, товариство правників, статистично-економічний семінар, семінар по вивченню цивільного та народного права, бібліотека відділу.

Товариство економістів при Українській академії наук засновано в 1920 р. за ініціативою Р. М. Орженцького, який був його першим головою. Статут затверджено 9 серпня 1920 р. спільними зібранням УАН. Справами товариства економістів керували загальна Президія та Президія секцій. Загальну Президію очолював: академік Р. М. Орженцький, заступник голови – С. Ф. Іванов, скарбник М. О. Хотовицький, секретар Д. М. Сумнівч, член президії П. Я. Стебницький. До Президії секцій входили: кооперативної – академік К. Г. Воблий, Ф. Г. Крижанівський, В. Г. Ганчель; обліку народного господарства – С. Ф. Іванов, С. С. Дезорцев, М. Д. Плєскачевський, П. Х. Нерко, А. А. Падалка; статистичної – академік Р. М. Орженцький, І. Ю. Тренін-Петушков [4, с. 311-313].

Після від'їзду Р. М. Орженцького за кордон (1923 р.), товариство очолив академік К. Г. Воблий. Заступники голови були професор Г. О. Кривченко і А. С. Синявський, секретарем – О. М. Лапоногів. До складу товариства входили почесні, дійсні члени, члени-кореспонденти та члени-співробітники.

Мета товариства полягала в об'єднанні науковців та практиків для економічних досліджень. За структурою, як уже зазначалося, товариство поділялося на три секції: народного господарства України, статистичну та кооперативну. В окремих регіонах існували його філії, завдання яких полягало

у збиранні відповідних матеріалів та вивченні економічного життя регіонів [6, с. 520-521].

Доречно зауважити, що у 1928 р. товариство економістів нараховувало 139 дійсних членів, серед яких – 25 членів-кореспондентів та 12 членів-співробітників. Головою був К. Г. Воблий, заступником – Г. О. Кривченко, членами Президії – А. І. Ярошевич і А. С. Синявський, секретарем – О. М. Лапоногів, головою статистичної секції – академік М. В. Птуха, народного господарства – А. І. Ярошевич, кооперативної – П. Н. Пожарський. За рік відбулося 40 засідань пленумів і секцій [6, с. 512].

На одному з засідань відділу академік К. Г. Воблий виступив з доповіддю «Економічні зносини Польщі, України та Росії» [4, с. 343].

У 1922 р. помер голова соціально-економічного відділу О. І. Левицький, тому його обов'язки до кінця листопада виконував Р. М. Орженцький, пізніше головою обрали академіка М. П. Василенка. Дійсних членів було 6: академіки М. П. Василенко, К. Г. Воблий, О. М. Гіляров, О. І. Левицький, Р. М. Орженцький, М. В. Птуха.

У жовтні 1925 р. при соціально-економічному відділі було засновано семінар для вивчення народного господарства України, роботою якого керував академік К. Г. Воблий. Він нараховував 23 члени, які вивчали різні галузі економіки України. Кращі доповіді членів друкувалися. Вийшло 3 випуски його «Праць» [6, с. 512].

Завдання семінару полягали в збиранні та розробці статистично-економічних матеріалів з економіки України, а також підвищенні рівня знань та засвоєнні основних методів науково-дослідної роботи з зазначених питань.

Його робота розпочалася у напрямі вивчення історії економіки цукрової промисловості України та Росії. Семінар мав на меті ознайомити його членів з економікою сільського господарства та вивчити історію розвитку цукрової промисловості ХІХ ст. У подальшому члени семінару обирали та готували індивідуальні теми, які стосувалися різних галузей економіки України.

Засідання семінару відбувалися кожні два тижні ввечері. Таких засідань до 01.01.1927 р. відбулося 20. Серед доповідей відмітимо: О. Плевако «Спроба нарису основних питань з історії економіки цукробурякової промисловості України до 1850 р.», М. Жорніков «Промисловість Київщини в 1923 році», С. Подгаєць «Початковий розвиток цукрової промисловості України в зв'язку з сільським господарством у першій половині XIX ст.», М. Трацевський «Співвідношення найманої та кріпацької праці в першій половині XIX ст. в обробній, зокрема в цукробуряковій промисловості Росії», Ю. Соні «Вплив митної політики російського уряду на цукрову промисловість передреформеної України», А. Борецький «Перші купецькі цукроварні в Україні», З. Орлова «Організація внутрішньої торгівлі цукром у Росії та Україні в першій половині XIX ст.», «Транзит товарів через Україну», академік К. Г. Воблий «Матеріали з історії цукрової промисловості союзу по архівах та бібліотеках Ленінграду», «Методи та плани праці семінару для вивчення народного господарства України», професор А. І. Ярошевич «Описи маєтків», «Капіталістична оренда в Україні перед революцією», О. Плевако «До дат побудування перших цукроварень на Україні», «Дані обліку цукроварень України 1848 р.», П. Деконський «Заробітна плата на цукроварнях України в середині XIX ст.», Воблий В. «Текстильний ринок на Київщині», С. Цейтлін «Цукрова промисловість Київщини», В. Пилипенко «Державна монополія зовнішньої торгівлі», Ю. Черняхівський «Надходження безпосередніх податків по Києву в зв'язку з торгівельною кон'юнктурою» та інші [7, с. V–VII].

Таким чином, серед вище зазначених доповідей, які розглядалися на засіданнях семінару, більшість з них стосувалися цукрової промисловості та історії розвитку національного господарства України.

Результати дослідження виявили, що з 1 березня 1925 р. академік К. Г. Воблий виконував обов'язки голови соціально-економічного відділу, головував у товаристві економістів, керував семінаром для вивчення народного господарства України.

Не зайвим було б наголосити, що комісія для вивчення народного господарства України при соціально-економічному відділі ВУАН створена в 1927 р. Робота її була спрямована у двох напрямках – методологічному та народногосподарському. Вона працювала у складі: голови – академіка К. Г. Воблого, 2 штатних наукових співробітників – Г. О. Кривченка (заступника голови) і А. І. Ярошевича (виконуючого обов'язки керівничого) та 12 позаштатних членів. Подальша робота комісії була скерована на докладне вивчення сучасних проблем української економіки [6, с. 509].

Крім того, у 1928 р. почала видавати свої праці, основні завдання яких полягали у публікації: студій з сировинної проблеми в Україні, наприклад, щодо врожайності. Також планувалася розробка методологічних матеріалів з історії народного господарства України та аналіз статистично-економічних матеріалів; видання студій з історії української економічної думки й історії статистично-економічних дослідів. [8, с. 1].

У 1928 р. академіка К. Г. Воблого обрали Віце-Президентом ВУАН. Його обов'язки зводилися до виконання повноважень Президента у разі його відсутності, тобто керівництва всією діяльністю академії наук, головування на засіданні Ради ВУАН. Підтвердженням зазначеного є те, що 5 листопада 1928 р. на одному з таких засідань учений ініціював розробку нового Статуту академії, потреба у якому назріла давно, адже попередній був схематичним, не відповідав вимогам часу і завданням академічної установи.

Так, Віце-Президент, академік К. Г. Воблий виступив з доповіддю: «Комісія для вироблення інструкції по роботі Президії, планової наради при Президії, проекту нового Статуту ВУАН та склад цієї комісії», в якій учений пропонував створити комісію при Президії ВУАН для розробки інструкції щодо її роботи, планової наради, проекту нового Статуту, відділів, академічних закладів. До складу комісії мали входити: академіки – представники відділів по одному з кожного відділу; один представник від секції наукових робітників; один представник від місцевому; представники від наукових співробітників по одному від кожного відділу; один представник наукових співробітників від

установ, що стоять при Раді ВУАН. На комісію покладалося завдання розробляти різні інструкції та положення про роботу Президії, планової комісії, відділів, академічних закладів, які в подальшому передавалися на розгляд до Народного комісаріату освіти. Також учений звернув увагу на те, що загальні принципи нового Статуту ВУАН та його основні положення мають бути подані в проекті на попередній розгляд Ради ВУАН [9, арк. 29 зв.].

Рада заслухавши доповіді щодо Статуту, ухвалила наступні принципи його складання, відповідно до якого ВУАН – вища науково дослідна установа УСРР, що має репрезентувати й розвивати науку в цілому, окремих галузей наукового дослідження та спрямовувати свою діяльність на соціалістичне будівництво. Крім того, її структура має відповідати завданням науково-дослідної установи та об'єднувати всі наукові дисципліни в цілому.

ВУАН для наукової роботи повинна мати два відділи: 1) математичних, природознавчих, технічних наук; 2) соціальних, економічних наук. Кафедра є основною науковою одиницею. Академічні установи різних типів – інститути, комісії, лабораторії, музеї, кабінети, бібліотеки – можуть існувати при кафедрах або й незалежно від них, обслуговуючи наукові потреби відділів чи цілої академії. Передбачалося, що наукові товариства і секції, як організації науково-громадського характеру, до складу академії не належать, а існують на загальних підставах. Крім дійсних членів та членів-кореспондентів, академія могла обирати почесних членів. За основу в обранні академіків треба покласти чинний порядок обрання, спростивши його. ВУАН налагоджує зв'язок та співпрацю з іншими науково-дослідними установами УСРР, СРСР та іноземними організаціями. У статуті треба передбачати конференції, з'їзди, взаємний обмін науковими доповідями з іншими науково-досвідними інституціями. ВУАН складає план своєї діяльності на базі загального державного плану соціалістичного будівництва та діє в системі інституцій Народного комісаріату освіти УСРР.

Також на зборах Ради академії 5 листопада 1928 р. Віце-Президент К.Г. Воблий виступив з доповіддю: «Про методи та техніку складання

п'ятирічного плану наукової діяльності ВУАН». Тези його основних розробок щодо подальшої наукової роботи академії зводилися до того що:

- складання п'ятирічного плану наукової діяльності ВУАН з підведенням фінансової бази має здійснюватися по кожному відділу, комісії, секції;
- усі плани академічних закладів надходять до відповідних відділів ВУАН для розгляду та доповнень;
- відділи, переглянувши плани підпорядкованих наукових закладів та погодивши між собою, передають їх в супроводі доповідної записки до планової наради при Президії ВУАН;
- планова нарада при Президії ВУАН складає загальний план п'ятирічної наукової діяльності ВУАН на підставі поданих їй матеріалів, а також доповідну записку до нього;
- до планової наради подають свої плани наукової діяльності з доповідними записками і ті установи, що стоять при Раді ВУАН;
- зростання кошторисів на п'ятиріччя – збільшено на 20-25% для кожного року;
- у планах і кошторисах на п'ятиріччя треба врахувати також нові комісії та інституції, що мають ще закластися в порядку академічної роботи ВУАН;
- складені плани повинні бути пов'язані з планами Народного комісаріату освіти УСРР, а також у відповідній частині з планами та передбаченнями керівничих, господарчих та планових установ республіки: Держплану, Народного комісаріату земельних справ тощо [9, арк. 29].

Таким чином, на основі широкої джерельної бази опублікованих та архівних джерел, вперше висвітлено внесок академіка К. Г. Воблого в науково-організаційну діяльність Української академії наук (Всеукраїнської академії наук). Адже більшу частину свого життя він присвятив науковій праці в академічній установі. У 1921 р. він став членом соціально-економічного відділу ВУАН, де зосереджувалася на той час основна економіко-географічна

діяльність, очолив науково-дослідну кафедру економіки, торгівлі й промисловості. Щодо наукових розробок ученого, з'ясовано, що найбільше він працював над розробками з економічної промисловості, торгівлі та особливо його цікавила історія цукрової промисловості України. У 1922 р. був одним із організаторів товариства економістів у Києві, спочатку очолював кооперативну секцію, а протягом 1923–1927 рр. був головою Президії, обраний дійсним членом ВУАН по кафедрі прикладної економіки. Визначено, що з 1925 до 1929 рр. К. Г. Воблий керував соціально-економічним відділом Всеукраїнської академії наук України, а в 1928–1930 рр. виконував обов'язки Віце-Президента.

Список використаних джерел та літератури

1. Кикоть М. Життєвий і творчий шлях професора К. Г. Воблого (1876–1947 рр.). *Історія науки і техніки*. 2012. С. 97–100. URL : http://irbisnbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/CasUkr_2013_26_23.pdf (дата звернення : 29.11.2017).
2. Шевченко М. В. Життя та діяльність академіка К. Г. Воблого (історіографія питання). *Гуманітарний журнал*. 2013. № 3. С. 109–115.
3. Романюк Н. Й. Наукова школа Костянтина Воблого. *Історія науки і біографістика*: електрон. наук. фак. вид. 2016. № 1. URL : <http://inb.dnsgb.com.ua/2016-1/14.pdf> (дата звернення : 29.11.2017).
4. Історія академії наук України 1918–1923 : документи і матеріали. Київ : Наукова думка, 1993. 576 с.
5. Особова справа К. Г. Воблого [K. G. Vobliu personal file] // Архів Президії НАН України. Ф. Р-251. Оп. 1. Спр. 256. Арк. 92.
6. Історія Національної академії наук України 1924–1928 : Документи і матеріали. Київ : НБУВ, 1998. 762 с.
7. Плевако О. Семінар для вивчення народного господарства України (X.1925–1.I.1927). *Праці семінару для вивчення народного господарства України*. Київ, 1927. Вип. 2. С. V–VII.
8. Воблий К. Передмова. *Праці комісії для вивчення народного господарства України*. Київ, 1928. Вип. 1. С. 1–2.
9. Протоколи стенограми засідань Ради академії і матеріали до них (положення про Раду, програми засідань, доповіді) // Архів Президії НАН України. Ф. Р-251. Оп. 1. Спр. 27. Арк. 29-29 зв.

References

1. Kykot, M. (2012). *Zhyttievyyi i tvorchyi shliakh profesora K. H. Vobloho (1876–1947 rr.)* [The life and creative way of Professor K. G. Vobliu]. *Istoriia nauky i tekhniky* [History of science and technique]. 2012. 97–100. http://irbisnbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21

[DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/ChasUkr_2013_26_23.pdf](#) [in Ukrainian].

2. Shevchenko, M. V. (2013). *Zhyttia ta diialnist akademika K. H. Vobloho (istoriohrafiiia pytannia)* [Life and activity of academician K. G. Voblii (historiography of a question)]. *Humanitarnyi zhurnal* [Humanitarian Journal]. 3. 109–115. [in Ukrainian].

3. Romaniuk, N. I. (2016). *Naukova shkola Kostiantyna Vobloho* [Scientific School of Constantine Voblii]. *Istoriia nauky i biohrafistyka* [History of science and biographical studies]. 2016. 1. <http://inb.dnsgb.com.ua/2016-1/14.pdf> [in Ukrainian].

4. (1993). *Istoriia akademii nauk Ukrainy 1918–1923: dokumenty i materialy* [History of the Academy of Sciences of Ukraine 1918–1923: documents and materials]. Kyiv : Naukova dumka, 576. [in Ukrainian].

5. *Osobova sprava K. H. Vobloho* [K. G. Voblii personal file]. Arkhiv Prezydii NAN Ukrainy. F. R-251. Op. 1. Spr. 256. Ark. 92. [in Ukrainian].

6. (1998). *Istoriia Natsionalnoi akademii nauk Ukrainy 1924–1928: dokumenty i materialy* [History of the National Academy of Sciences of Ukraine 1924–1928 : documents and materials]. Kyiv : NBUV, 762. [in Ukrainian].

7. Plevako, O. (1927). *Seminar dlia vyvchennia narodnoho hospodarstva Ukrainy (Kh.1925 – 1.I.1927)* [Seminar for the study of the national economy of Ukraine (X.1925–1.I.1927)]. *Pratsi seminaru dlia vyvchennia narodnoho hospodarstva Ukrainy* [Works of the seminar for studying the national economy of Ukraine]. Kyiv, 2. V–VII. [in Ukrainian].

8. Voblyi, K. (1928). *Peredmova* [Preface]. *Pratsi komisii dlia vyvchennia narodnoho hospodarstva Ukrainy* [Works of the commission for studying the national economy of Ukraine]. Kyiv, 1. 1–2. [in Ukrainian].

9. *Protokoly stenohramy zasidan Rady akademii i materialy do nykh (polozhennia pro Radu, prohramy zasidan, dopovidi)* [Reports of the shorthand report of sessions of Council of academy and stuffs to them (position about Council, programs of sessions, reports)]. Arkhiv Prezydii NAN Ukrainy. F. R-251. Op. 1. Spr. 27. Ark. 29-29 zv. [in Ukrainian].

Рецензент:

Кланчук С.М., д.і.н., професор

Надійшла до редакції 15.12.2017 р.